

Bakım Davranışları Ölçeği-24

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bakım Davranışları Ölçeği-24*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17212>

Özet

Bakım Davranışları Ölçeği-24 (BDÖ-24), sağlık hizmetleri bakımında hasta odaklı bakım davranışlarının algılanan düzeyini ve niteliğini değerlendirmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2012 yılında Şerife Kur'un ve Nevin Kanan tarafından tamamlanmıştır. BDÖ-24, toplam 24 maddeden ve dört temel alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçek, katılımcıların bakım davranışlarına ilişkin algılarının 6'lı Likert tipi derecelendirme (1= hiç katılmıyorum - 6= tamamen katılıyorum) üzerinden ölçmektedir. Elde edilen bulgular, ölçeğin hemirelik araştırmalarında ve klinik değerlendirmelerde kullanılabilecek güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bakım davranışları, Hemirelik, Psikometrik özellikler, Geçerlik, Güvenirlik, Adaptasyon, BDÖ-24, Sağlık hizmetleri.

Yazarlar

Şerife Kur'un, Nevin Kanan.

Amaç

Bakım Davranışları Ölçeği-24'ün temel amacı, sağlık profesyonellerinin (özellikle hemirelerin) hastalara yönelik sergilediği bakım davranışlarının algılanan düzeyini ve kalitesini sistematik bir şekilde ölçmektir. Orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel adaptasyonunu gerçekleştirerek, Türkiye'deki sağlık ve hemirelik araştırmalarında kullanılabılır, geçerli ve güvenilir bir ölçek sağlamak hedeflenmiştir.

Bu ölçek, klinik uygulamalarda bakım kalitesini değerlendirme, bakım eğitim programlarının etkinliğini ölçme ve hastaların deneyimlerini anlamada önemli bir araç olarak hizmet vermektedir. Dört alt boyutu aracılığıyla bakımın farklı ve kritik yönlerini detaylıca incelemeye olanak tanır.

Yapı

BDÖ-24, hastane ortamında hasta tarafından algılanan bakım davranışlarının çok boyutlu yapısını ölçmektedir. Ölçeğin temelini oluşturan bu yapı, sadece fiziksel bakım değil, aynı zamanda duygusal destek ve profesyonel yeterliliği de kapsamaktadır. Ölçek, 24 madde üzerinden dört spesifik alt boyutta toplanan davranışsal göstergeleri analiz eder:

Güvence (8 madde): Hastanın kendini emniyette ve rahat hissetmesi, duygusal destek alması ile ilgili davranışları içerir.

Bilgi Becerisi (5 madde): Hemşirenin teknik yeterliliği, prosedürleri doğru uygulama ve hastaya durumu hakkında doğru bilgi verme becerisini ölçer.

Saygı Olma (6 madde): Hastanın kişisel alanına, mahremiyetine ve kültürel değerlerine gösterilen etik yaklaşımları ve saygıyı değerlendirir.

Bağımlılık (5 madde): Hemşirenin hastaya olan profesyonel sorumluluğu, ilgi ve adanmışlık düzeyini yansıtır.

Geçerlik

Bakım Davranışları Ölçeği-24'ün Türkçe formunun geçerlik analizleri, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamaya odaklanmıştır. Geçerlik çalışmaları arasında iki temel yöntem kullanılmıştır:

Kapsam Geçerlik İndeksi: Uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiği değerlendirilmiş ve yeterli kapsam geçerliği sağlandığı gösterilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA): Ölçeğin, orijinal formunda önerilen dört faktörlü yapısının (Güvence, Bilgi Becerisi, Saygı Olma, Bağımlılık) Türk kültürüne uyarlanması verileri ne kadar uyumlu olduğu test edilmiştir. DFA sonuçları, modelin veri ile uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçümlerin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada kullanılan temel güvenilirlik katsayıları şunlardır:

Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı: Ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek için kullanılmıştır. Hesaplanan Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin genelinin ve alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu: Test-tekrar test güvenilirliğini incelemek amacıyla kullanılmıştır. Bu analiz, farklı zamanlarda yapılan ölçümler arasındaki ilişkinin gücünü belirleyerek, ölçeğin zamana karşı kararlı sonuçlar verdiğini kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

BDÖ-24'ün psikometrik özelliklerinin belirlenmesinde **doğrulayıcı faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin 24 maddesinin dört faktörlü teorik yapıyı desteklediğini göstermiştir. Bu dört faktör, bakım davranışlarının temel bileşenlerini temsil etmektedir.

Faktör yükleri ve madde dağılımları, orijinal ölçeğin yapısının Türkçe formda da korunduğunu

doğrulamıştır. Alt boyutlar ve madde sayıları aşağıdaki gibidir:

Güvence (8 madde)

Bilgi Becerisi (5 madde)

Saygılı Olma (6 madde)

Bağılılık (5 madde)

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) ölçeği.

Format: 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Sağlık hizmeti alan hastalar veya hemşirelik öğrencileri/profesyonelleri.

Yaş Grubu: Yetkin popülasyon.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, hemşirelik ve sağlık bilimleri alanındaki akademik bir dergide yayınlanmıştır.

Test Metodolojisi: Katılımcıların her bir maddeye ne derece katıldıkları değerlendirildi, 1 (**hiç katılmıyorum**) ile 6 (**tamamen katılıyorum**) arasında değişen puanlama sistemi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik bakımı, Doğrulayıcı faktör analizi, Cronbach Alfa, Klinik değerlendirme, Bakım kalitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: skursun@selcuk.edu.tr

Yazın Adresi: Sorumlu yazar Feride Kur'un'a ait Selçuk Üniversitesi ilgili birimi (e-posta adresi üzerinden iletişime önerilir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2012 yılında Feride Kur'un ve Nevin Kanan tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin

kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Feride Kur'un ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Test Yılı (Uyarılma): 2012.

Sorumlu Yazar İletişim: skursun@selcuk.edu.tr

Kaynaklar

Kur'un, F. ve Kanan, N. (2012). Bakım Davranışları Ölçeği-24'ün Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. Anadolu Hemirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 15(4), 229-235.

Makalenin orijinal bağlantısı: e-dergi.atauni.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [bakim-davranislari-olcegi-24-toad.pdf](#)

Bakım Davranışları Ölçeği-24 Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek, 24 madde ve 4 alt boyut içermektedir:

Güvence (8)

Bilgi Becerisi (5)

Saygılı Olma (6)

Bakım (5)